

BENIAMIN ΔΙΣΡΑΕΛΗΣ

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ).

Α΄.

Ἵπουργός τῶν Οἰκονομικῶν¹, πολιτικός, διάσημος ρήτωρ καὶ ἐκ τῶν πρώτων μυθιστοριογράφων τῆς Ἀγγλίας, ὁ Δισραέλης, περὶ τοῦ βίου τοῦ ὁποίου ἐν ὀλίγοις ἐν τῇ παρούσῃ πραγματείᾳ, ἀλλ' ἐκτενέστερον περὶ τῶν συγγραμμάτων θὰ διαλάβωμεν, κατάγεται πατρόθεν ἐκ τῆς Ἰταλίας, καθόσον ὁ πάππος αὐτοῦ, Βενιαμὴν Δισραέλης, ἦν ἔμπορος Ἑνετὸς, ὅστις, ἀποκατασταθεὶς ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὸ 1748, κατήγετο ἐκ τινος τῶν Ἰσραηλιτικῶν οἰκογενειῶν, αἵτινες, ἐξωσθεῖσαι περὶ τὰ τέλη τῆς 16^{ης} ἑκατονταετηρίδος ὑπὸ τοῦ ἱεροδικαίου τῆς Ἰσπανίας, κατέφυγον ἐν τῇ ἀνεκτικωτάτῃ τῆς Ἑνετίας δημοκρατίᾳ.

Ὁ πατὴρ τοῦ ἡμετέρου Βενιαμὴν, Ἰσαὰκ Δισραέλης κατέχει ἐν τῇ ἀγγλικῇ φιλολογίᾳ περιφκνῆ θέσιν, ὡς δημοσιεύσας πλεῖσθ' ὅσα φιλολογικὰ ἔργα, ἐξ ὧν τὰ ἀξιολογώτερα εἰσὶ τὰ ἐπόμενα: *Φιλολογικὰ πάρεργα*, *Ἐριθεὶς τῶν συγγραφέων* καὶ τὰ *Τερπικὰ τῆς Φιλολογίας*, ἐν οἷς ἐμφαίνονται τοῦ συγγραφέως ἡ τε εὐρεῖα παιδεία καὶ βαθεῖα γνώσις τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας φιλολογίας.

Ὁ Βενιαμὴν Δισραέλης ἐγεννήθη ἐν Λονδίῳ τὴν 24 δεκεμβρίου 1803, καὶ προωρίσθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς του εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ Δικαίου, πλὴν ἀκάθεκτον ἔχων πρὸς τὴν φιλολογίαν κλίσιν, ἐγκατέλιπε τὸ Δίκαιον ὅπως ἐπιδοθῆ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν φιλολογίαν. Καὶ δὴ κατὰ τὸ 1826 καὶ 1827 ἐξέδοτο ἐν Λονδίῳ τὸ πρῶτον αὐτοῦ μυθιστόρημα, τὸ ἐπιγραφόμενον Βιβίαν Γρέυ (Vivian Grey) καὶ ἐκ πέντε συγκείμενον τόμων. Μετὰ τοῦτο ἐξέδοτο τὸν *Δοῦκα Ἰωάννην* (1830), καὶ κατὰ τὸ 1832 τὸν *Κονταρίνην Φλεμίγκ* (Conia-

rini Fleming), ἥτοι τὴν ψυχολογικὴν αὐτοῦ αὐτογραφίαν.

Ταῦτα συνέδαινον, καθ' ὃν χρόνον τὸ τῆς μεταρρυθμίσεως νομοσχέδιον (bill) συνεκίνησε πᾶσαν τὴν Ἀγγλίαν, ὡς εἰκὸς καὶ τὸν Δισραέλην, ὅστις, ἐπανελθὼν ἐκ τῆς κατὰ τὴν Ἀνατολὴν περιηγήσεώς του, ἐρρίφθη, ὡς κοινῶς λέγεται, ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὴν πολιτικὴν κόνιστραν. Χειραγωγηθεὶς ὑπὸ τοῦ Χούμα (ἐνὸς τῶν μᾶλλον διακεκριμένων μελῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ κοινοβουλίου, καὶ πρὸ μικροῦ ἀποθανόντος) ἐγένετο ὁπαδὸς τοῦ κόμματος τῶν ἄγαν φιλελευθέρων, καὶ ὡς τοιοῦτος παρουσιάσθη κατὰ τὸ 1833 ὡς ὑποψήφιος βουλευτῆς εἰς τοὺς ἐκλογεῖς Μαρυλεδώνης, καὶ ἐν φυλαδίῳ ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευθέντος ὑπὸ τὸν τίτλον: *Τίς οὗτος ἐστὶ καὶ τίνας ἀρχὰς προσβεβεί* καὶ ἐν ᾧ ὑπεστήριζεν ἑαυτὸν, ἐπηγγέσθη τὸν ἄγαν δημοκράτην, ἐνῶ κατὰ τὸ 1834 ἐξέδοτο *Ἐπαρυστατικὴν Ἐποποιίαν*, ἣν κατόπιν καὶ ἐπανειλημμένως μάλιστα ἀπεδοκίμασεν, ἀφ' ἧς ἐποχῆς κατετάχθη εἰς τὸ κόμμα τῶν συντηρητικῶν.

Καὶ μολταῦτα δὲν ἐξελέχθη, καὶ ἡ ἐκλογικὴ αὕτη ἀποτυχία ἐπέδρασε τοσοῦτον ἐπ' αὐτοῦ, ὥστε ἐκουσίως ἠλλάξε πολιτικὰς δοξασίας, ἐπειδὴ, ὅτε κατὰ τὸ 1837, ἐξελέχθη βουλευτῆς ὑπὸ τῶν ἐκλογέων τῆς Μαιδστώνης, κατετάχθη ὑπὸ τὴν σημαίαν τῶν *Τόρεων* ἢ συντηρητικῶν, οἵτινες ἀπετέλουν ὑπὸ τὸν περιώνυμον *Ροβέρτον Πήλ* τὴν ἀντιπολίτευσιν καὶ ἀντεπάλαιον κατὰ τῶν *Οὔγκων* ἢ φιλελευθέρων.

Κατὰ τὸν maiden-speech ἢ τὸν πρῶτον ἐν τῇ Βουλῇ τῶν κοινοτήτων ἐκφωνηθέντα λόγον προσέκυψεν, ὡς πολλάκις συμβαίνει εἰς τοὺς κατὰ πρῶτον ἀναβαίνοντας τὸ βῆμα, καὶ ἀπώλεσε τὴν σειρὰν τῆς ὁμιλίας του ἐν τῷ μέσῳ τῶν σαρκασμῶν καὶ τοῦ ἀσβέστου γέλωτος τῶν ἀντιπάλων του, ἀλλὰ πρὶν ἢ καταβῆ τοῦ βήματος, ἀπήγγειλε τοὺς ἐξῆς περιφήμους καὶ προφητικούς λόγους: «Ἐλεύσεται καιρὸς, καθ' ὃν μετὰ προσοχῆς θέλετε μὲ ἀκούει» καὶ ὄντως οἱ προφητικοὶ οὗτοι λόγοι μετὰ τινα χρόνον ἐπληθήθυσαν!

Κατὰ τὸ 1844 ἐκλεχθεὶς βουλευτῆς ἐκ

¹ Ἡ βιογραφία αὕτη ἐγράφη κατὰ τὸ 1867, καθ' ὃν χρόνον ὁ Δισραέλης διατέλει, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Λόρδου Δέρβη, Ἵπουργός τῶν Οἰκονομικῶν. S. M.

τῆς πόλεως Shrewsbury ἐσχημάτισε μετὰ τοῦ λόρδου Ἰωάννου Μαννέστ, Γεωργίου Σμιθ καὶ ἄλλων τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπικληθὲν κόμμα τῆς Ἀγγλικῆς Νεολαίας, οὗ αἱ ἀρχαὶ παρ' αὐτῶν ἀνεπτύχθησαν καὶ διεγράφησαν εἰς σειρὰν πολιτικῶν μυθιστορημάτων, ὧν ἀξιοσημειώτερα εἰσὶ τὰ παρὰ τοῦ Δισραέλη γραφέντα ὑπὸ τὸν τίτλον: *Κοινηκιστὴρ ἢ ἡ Νέα Γενεὰ* (1844), *Σιλόλλα ἢ τὰ Δύο Ἔθνη* (1845) καὶ *Ταγκρέδος ἢ ἡ Νέα Σταυροφορία* (1847). Ἐν ἄλλῳ δὲ προηγουμένως ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευθέντι: ἡ *Θαυμασία διήγησις τοῦ Ἀλφρέδου*, ὁ Δισραέλης ἐξήγειρε μέχρις ἀποθεώσεως, ἐν δὲ τῇ *Ἐρρικέτῃ Τέμπλε* καὶ τῇ *Βενετία* μέχρις ἔρωτος τὸ ἰσραηλιτικὸν ἔθνος, ὡς παρακατιὸν θέλομεν ἰδεῖ.

Ἐν τούτοις, ὁ Δισραέλης, ἐπωφελοῦμενος ἀπροσδοκῆτων περιστάσεων, κατέσχευεν ἐν τῇ πολιτικῇ σπουδαίαν θέσιν. Ὅποτε δὲ ὁ Πήλ, συνετῶς φερόμενος, ἐγκατέλιπε τὸ προστατευτικὸν σύστημα καὶ μετὰ θάρρους καὶ παρρησίας ὑψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου, ὁ Δισραέλης ἡγούμενος, μετὰ τοῦ λόρδου Γεωργίου Βεντίνγκ, τῶν προστατευτικῶν, ἠγέρθη κατὰ τοῦ Πήλ, τοῦ προτείναντος τὴν κατάργησιν τῶν Corn-laws ἢ τοῦ δασμοῦ τῶν σιτηρῶν, μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ εὐγλωττίας, τῆς δηκτικῆς ἀστεϊότητος καὶ πικρᾶς εἰρωνίας του· καίτοι δὲ μὴ κατορθώσας νὰ ἐμποδίσῃ οὔτε τὸν θρίαμβον οὔτε τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου νομοσχεδίου, ἔσωσε μολοντοῦτο ἀπὸ τῆς ἀποσυνθέσεως τὴν μερίδα του.

Ὁ Δισραέλης, ἐκλεγθεὶς ἐκ τῆς κομητείας τῆς Βουκιγκάμης μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, ἀνεπέσχε τὴν πάλιν καὶ κατὰ τὰς ἀκολούθους τοῦ Κοινοβουλίου συνόδους. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Βεντίνγκ, ἐπισυμβάντα τὸ 1848, οὗ τὴν βιογραφίαν ἐξέδοτο κατὰ τὸ 1851, οἱ προστατευτικοί, οἱ μέχρις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς θεωροῦντες τὸν Δισραέλην ὡς ἀπλοῦν συνοπαδόν των, μολονότι αἱ ὑπὲρ τοῦ κόμματος καὶ μετὰ τινος ἴσως ἐπιτυχίας ὑπηρεσίαι καὶ προσπάθειαι αὐτοῦ οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν πρὸς τὴν πρόοδον καὶ ἐξάπλωσιν ἀνά τὴν Ἀγγλίαν τῶν ἀρχῶν τοῦ

εἰρημένου κόμματος, ὑπεχρεώθησαν νὰ παραδεχθῶσι καὶ ἀνακηρύξωσιν αὐτὸν, καθόλου εἶπειν, ὡς ἀρχηγόν των, καὶ ὡς τοιοῦτος ἀντεπάλασε συγχρόνως καὶ ἐπιτυχῶς ἐνίοτε κατὰ τε τῶν Οὐίγκων, τῶν μεταρρυθμιστῶν καὶ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Πήλ, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου μετέσχευεν οὐκ ὀλίγον τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ Ρουσσέλ διαπραχθέντων πολιτικῶν σφαλμάτων.

Ὅθεν, κατὰ τὸν φεβρουάριον τοῦ 1852 ἀποσυρθέντος τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οὐίγκων, ὁ κόμης Δέρβης μὴ δυνάμενος νὰ κατέχη τὴν ἐξουσίαν ἀνευ τῆς ἰσχυρᾶς συμπράξεως τοῦ Δισραέλη, προσέλαβεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ σχηματισθὲν ὑπουργεῖον τῶν Τόρρεων ὡς ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν. Πρὸς διατήρησιν δὲ τῆς ἐξουσίας ἀπηνήθη καὶ ἐγκατέλιπε πάραυτα τὸ προστατευτικὸν σύστημα, ἀλλ' ὁ προὑπολογισμὸς τοῦ παρ' αὐτοῦ διευθυνομένου ὑπουργοῦ εἰσαχθεὶς εἰς τὴν Βουλὴν ἀπέδειξεν ὅτι οὐδεμίαν ἐλάττωσιν τῶν ἐξόδων ἐπήνεγκε, καὶ κατὰ συνέπειαν ἢ ἀπόρριψίς του ἠνάγκασεν αὐτὸν, κατὰ τὸν δεκέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ν' ἀποσυρθῇ τοῦ ὑπουργοῦ. Ὁ Δισραέλης ἦλθεν ἐκ νέου εἰς τὴν ἐξουσίαν κατὰ τὸν φεβρουάριον τοῦ 1858, μετὰ τὴν ἤτταν τοῦ Παλμερστῶνος κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ συνωμοσιῶν νομοσχεδίου, ὡς ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτε καὶ ἐφάνη συνετώτερος ἢ κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ὑπουργεῖαν, μέχρις οὗ τὸ ἀνεπαρκὲς τοῦ ὑπ' αὐτοῦ παρουσιασθέντος κατὰ τὸν ἰούνιον τοῦ 1859 νομοσχεδίου τῆς μεταρρυθμίσεως ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ παραιτηθῇ. Ἐσχάτως ὁμοῦς διήρπασε μετὰ τοῦ Δέρβη ἐκ νέου τοὺς αἵακας τῆς κυβερνήσεως ἀποδεχθεὶς καὶ τροποποιήσας τὸ νομοσχέδιον τῆς μεταρρυθμίσεως.

Ὁ Δισραέλης ἐστὶ ρήτωρ ἐκ τῶν εὐγλωττοτέρων καὶ τελειοτέρων τοῦ Ἀγγλικοῦ Κοινοβουλίου, πλὴν, ὡς οἰκονομολόγος, δὲν δύναται νὰ ἐξισωθῇ πρὸς τὸν ἐξοχὸν αὐτοῦ ἀντίπαλον, τὸν ἐκ τῆς μερίδος τῶν Οὐίγκων, Γλάδστονα.

Τέλος, ἐάν ὁ ἀναγνώστης ἐπιθυμῇ ἀκριβεστέρας καὶ εἰδικιωτέρας περὶ τοῦ Δισραέλη πληροφορίας ὡς ρήτορος καὶ πολιτικοῦ δύναται ν' ἀναγνώσῃ τὸ ἐξῆς ἐκδοθὲν ἐν

Λονδίνω καὶ φέρον τίτλον Ὁ συγγραφεὺς, ὁ ρήτωρ καὶ ὁ ὑπουργὸς Δισραέλης σύγγραμμα τοῦ Μίλλ, ἐξ οὗ ἠρύσθημεν τὰς πλείστας τῶν ἀνωτέρω σημειώσεων.

Β΄.

Νῦν ἐξετάσωμεν λεπτομερέστερον, ὡς ἀνωτέρω ὑπεσχέθημεν, τὸν Δισραέλην ὡς μυθιστοριογράφον.

Τὸ πρῶτον μυθιστόρημα ὁ Βιβιάν Γρέϋ, ὅπερ ὁ Δισραέλης ἔγραψε, φαίνεται ὅτι εἶναι δοκίμιον γραφῆν ἐν σπουδῇ καὶ ρεατικῇ ἐξάψει. Τὸ μυθιστόρημα τοῦτο συνενοῖ τὸ φρικῶδες καὶ τὴν σκεπτικὴν φιλοσοφίαν τοῦ βίου τοῦ Χιλδ-Ἀρόλδου πρὸς τὴν ὄνειδιστικὴν ἰδιοτροπίαν καὶ τὴν κυνικὴν ἀναισχυντίαν τοῦ Δὸν Ζουάν τοῦ Βύρωνος. Τοῦ μυθιστορήματος τούτου πλείσται σκηναὶ καὶ τὰ γεγονότα εἰσὶν ἀπίθανα καὶ φαντασιώδη, καὶ ὁ συγγραφεὺς φαίνεται ἀγνοῶν καὶ τὰ στοιχειώδεστερα καὶ ἀπλούστερα τῶν πραγμάτων. Ἐνὶ λόγῳ, τὰ ἐν αὐτῷ ἠθικά, πολιτικά καὶ φυσικά τερατουργήματα εἰσὶ φύρδην μίγδην συσσωρευμένα, τὰ δὲ πρόσωπα, φαντασιώδη καὶ ἀνεξήγητα, περιίπτανται πέριξ τοῦ ἀναγνώστου μωρολογοῦντα καὶ σαρκάζοντα ὡς τὰ φαντάσματα ἐκεῖνα, ἅπερ νόκτωρ ἐν τοῖς ἀγροῖς διατρίβουσιν, ἢ ὡς τὰ τερατώδη ἐκεῖνα συμπλέγματα, δι' ὧν ὁ ἡγεμὼν τῆς Παλαγωνίας καθωράισε τὴν παρὰ τὸ Πάλερμον πόλιν του. Καὶ ἐν τούτοις μεθ' ὅλους τοὺς παραλογισμούς του, ὁ Βιβιάν Γρέϋ ἐστὶ μυθιστόρημα τερπνὸν, ὡς τοῦτο ἀπέδειξεν ἡ δημοτικότης του, καθ' ἃν χρόνον ἐξεδόθη· καὶ, εἰ ἀληθὲς ἀξίωμα τι τοῦ Βοαλῶ ὅτι πάντα τὰ πνεύματα εἰσὶ καλὰ, πλὴν τοῦ ὀχληροῦ, ὁ Βιβιάν Γρέϋ εἶναι καλὸν μυθιστόρημα.

Ἐν δὲ τοῖς μετὰ τοῦτο ἐκδοθεῖσι μυθιστορήμασι καὶ ἰδίως ἐν τῇ Ἑρρίκέτῃ Τέμπλε καὶ τῇ Βενετία, ὁ Δισραέλης, ἀποβαλὼν τὸ ἀσυνάρτητον καὶ φαντασιώδες, ἐγένετο πραγματικώτερος καὶ κανονικώτερος. Τὸ ὑπὲρ τὸ μέτρον ἀπίθανον, καὶ ἢ, οὕτως εἰπεῖν, ἐπισώρευσις ἀκαταλήπτων συμβεβηκότων, ἅπερ χαρακτηρί-

ζουσι τὰ νεανικά αὐτοῦ ἔργα, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐξωβελίσθησαν· ἡ πλοκὴ ἐστὶν ἀπλουστερά καὶ εὐκολωτέρα· ὀλίγιστοι οἱ χαρακτῆρες, καὶ ἦττον σφοδρῶς καὶ μελοδραματικῶς ἀντιθετικοί· καὶ ὁ συγγραφεὺς ἂν καὶ δὲν εὐδοκίμησεν ἐν αὐτοῖς καθ' ὅλα, οὐχ ἦττον ὁμως ἔτεινεν εἰς σύνταξιν ἐνὸς ὅλου, ἀπηλλαγμένου σκηνῶν, μετεχουσῶν ἐνταύτῳ τραγωδίας καὶ κωμωδίας, καὶ ἦττον ἀπομακρυνομένου τῆς πιθανότητος καὶ τῶν κανόνων τῆς λογικῆς.

Ἡ Ἑρρίκέτῃ Τέμπλε ἐκλήθη ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ συγγραφέως κατ' ἐξοχὴν ἐρωτικὴ ἱστορία. Ἡ γενικὴ ἀστειολογία, ἣν ὁ Δισραέλης πειράται νὰ ἐνσαρκωθῇ, εἶναι ὠραία καὶ εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν ποιητικὴ. Ἡ πρόθεσις του δείκνυσι τὸ ὡς ἐκ μαγείας ἀπροσδόκητον, τὴν μέθην καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν ἐνὸς πρώτου ἔρωτος μεταξὺ δύο ὄντων πεπροικισμένων ἰσχυροῖς αἰσθήμασι, καὶ ἀνατραφέντων ἀμφοτέρων εἰς περιστάσεις, καθ' ἃς τὰ ἰσχυρὰ ταῦτα αἰσθήματα τοσοῦτον μᾶλλον ἐρρίζωθησαν καὶ κρῆνθησαν, ὥστε εἰς ταῦτα νὰ προστεθῇ πεισμονὴ τις καὶ ἀνανταγώνιστος ἐπίδρασις. Ὁ ἐψιμμουιωμένος ἔρωσ τοῦ μυθιστοριογράφου ὑπουργοῦ δὲν εἶναι αἰσθημα βεβαθμολογημένον, μεταγγιζόμενον εἰς πάθος πρὸς παρέλευσιν χρόνου, οὐδὲ μέσον ἐστὶ συνηθείας καὶ οἰκειότητος· εἶναι πραγματικόν, μοιραῖον, καὶ ἀύξανόμενον ἀπροσδοκῆτως ἀπὸ πυρὸς ὑπολανθάνοντος εἰς φλόγα καυσικὴν καὶ καταστρεπτικὴν. Ὑπὸ τοιαύτην μορφήν ὁ ἔρωσ ἐστὶ τι ἀληθὲς ἐν τῷ βίῳ σπάνιον, ἀλλ' ὁ ἔρωσ αὗτος ἐστὶν ἀναμφιβόλως ρομαντικὸς καὶ ἀληθῶς ποιητικὸς. Τοιοῦτῳ τρόπῳ ἐπραγματεύθη, ὡς δραματουργὸς, μυθιστοριογράφος καὶ ποιητῆς, ἐν αἰσθημα παντοδύναμον πρὸ τοῦ ὁποίου πάντα τὰ ἄλλα αἰσθήματα, αἰσκέψεις καὶ τὰ καθήκοντα ὑποχωροῦσιν ἢ μᾶλλον ἐν ᾧ ἀπόλλυνται βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον καταστρεφόμενα καὶ ἀπορροφούμενα. Τὸ μυθιστόρημα τοῦτο ἔχει πολλὴν τὴν ὁμοιότητα πρὸς τὰ ἐξῆς ἀριστουργήματα· πρὸς τὴν Καταιγίδα καὶ τὴν Ἰουλίαν καὶ τὸν Ῥωμαῖον τοῦ Σαιξπήρ, τὸν Βαλλέστεϊν καὶ τὴν Αὐρηλιανὴν Παρθένον τοῦ Σχιλλέρου, τὸν Τάσσον τοῦ

Γκαίτε, τὴν *Μελλόνυμφον* τοῦ *Λαμερ-
μούρ* τοῦ *Ουάλτερ Σκωτ* καὶ ἐπὶ πᾶσι
πρὸς τὰ κλασικὰ καὶ τερπνὰ *Ἰταλικά διη-
γήματα* τοῦ *Παύλου Heyse*. Ἡ ἰδέξ τοῦ
Δισραέλη εἶναι καλὴ, πλὴν κακῶς διαμορ-
φοποιημένη. Ἡ καταστροφή εἶναι βιαιο-
τάτη καὶ κακῶς προητοιμασμένη. Αἱ δὲ
ὑπερβολαί, τὰ παράδοξα, ὡς καὶ τὸ χυ-
δαῖον τῶν ἐκφράσεων πρὸς τοῖς ἄλλοις
dulcia vitia τῆς ὑφῆς καταστρέφουσιν
ἄλλως τὸ ἀξιόλογον τοῦτο μυθιστόρημα
καὶ κατὰ τᾶλλα ὡς καὶ κατὰ τὸν φυσικὸν
ὄρισμὸν τῶν χαρακτήρων.

Ἐν τῷ ἄλλῳ αὐτοῦ μυθιστορήματι ἡ
Βενετία, ὅπερ ἀφιέρωσε τῷ λόρδῳ *Λινδ-
χάρστ*, ὁ *Δισραέλης* ἐπραγματεύθη τὰ ἔργα,
τὰς ἐμπνεύσεις καὶ τὰς πλάνας τῶν δύο
μεγάλων τῆς Ἀγγλίας ποιητῶν (τῶν δύο
μεγίστων τῆς ὑψηλίου κατὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς
χρόνους ποιητῶν) τοῦ *Βύρωνος* τουτέστι
καὶ τοῦ ἀθέου *Σχέλλεϋ*, τοῦ ποιητοῦ τῆς
Βασιλίσσης Μάδ, τῆς *Βεατρίκης Κένση*,
τῆς ὑπὸ τοῦ *Νικολίνη Ἰταλιστὴ μεταφρα-
σθείσης*, τοῦ *Προμηθέως* τοῦ *Ἀλάστωρος*
καὶ τοσοῦτων ἄλλων ἐξόχων ποιημάτων.
Ἐν τῷ μυθιστορήματι τούτῳ ὁ *Δισραέλης*
περιγράφει τραγικῶς πῶς καὶ μετὰ πολλῆς
λεπτομερείας τὸν οἰκτρὸν τοῦ *Σχέλλεϋ* θά-
νατον. — Τὴν ἐν τῷ κόλπῳ τῆς *Σπετζίας*
τρικυμῖαν, τὴν καταδύθισιν τοῦ κελύφους,
τὴν ἀναζήτησιν καὶ τὴν ἀνεύρεσιν ἐν τῇ
ἐρήμῳ ἀκτῇ τοῦ καέντος πτώματος· ἀλλ'
ἐν τῷ *Ἐρβέρτῳ* (προσωποποίησιν τοῦ ποιη-
τοῦ *Σχέλλεϋ*), ὁ *Δισραέλης* πειράται ὅπως
ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ λόρδου *Καρδούση* ἀρ-
νηθῆ καὶ ψέξῃ τὸν λόρδον *Βύρωνα*, καὶ
τελευτᾷ τὸ μυθιστόρημα συζευγνύων μετὰ
τοῦ ἐξελθῆτος τῆς *Γεωργίου Καρδούση* τὴν
μεγαλοπρεπῆ καὶ ἀπαραμύθητον *Βενετίαν*.
Τὸ ὠραιότερον τοῦ μυθιστορήματος μέρος
δέον νὰ ζητηθῆ, καθ' ἡμᾶς, εἰς τὸν πρῶ-
τον τόμον. Ἐν αὐτῷ περιγράφονται ὑπὸ
τοῦ μυθιστοριογράφου ἡ πρώτη τοῦ λόρδου
Καρδούση καὶ τῆς *Βενετίας* ἀνατροπῆ, ἡ
ἀλήτης, ἡ εὐγενῆς καὶ παράφορος ἀνάπτυ-
ξις καὶ μόρφωσις τοῦ χαρακτήρος τοῦ ποιη-
τοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀνάπτυξις ἐν τῇ *Βε-
νετίᾳ* τοῦ ἔμμανουὸς πρὸς τὸν πατέρα τῆς
ἔρωτος μετὰ γλαφυρότητος καὶ ἀληθείας,

[ΠΑΡΘΕΝΩΝ—ΕΤΟΣ Δ΄.]

χωρὶς ὁμῶς καὶ τὶς χρωματισμὸς ὑπερβο-
λῆς νὰ λείψῃ, ἧτις ὑπερβολή, ἐν τούτοις,
ἐστίν, ὡς φαίνεται, ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ
τοῦ ἄγγλου μυθιστοριογράφου.

Ἄλλ' ἡ φιλολογικὴ τοῦ *Δισραέλη* φήμη
ἔλαβεν ὑπαρξιν κυρίως ἐκ τῶν ἐξῆς πολιτι-
κῶν αὐτοῦ μυθιστορημάτων τοῦ *Κοιγξέβϋ*,
τῆς *Σιδύλλης* καὶ τοῦ *Ταγκρέδου*, ἐν οἷς
ἐξετέθησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν, ὡς προεί-
πομεν, αἱ ἀρχαί, αἱ ἰδέαι καὶ αἱ πολιτικο-
κοινωνικαὶ θεωρίαι τῆς *Ἀγγλικῆς Νεο-
λαίας*. Ἀδυνατοῦντες, ἔνεκα τοῦ χώρου,
νὰ πράσχωμεν τῷ ἀναγνώστῃ ἀκριβῆ ἰδέαν
περὶ τῶν τριῶν τούτων ἀξιολόγων συγ-
γραμμάτων, ἀρκούμεθα μόνον νὰ εἰπώμεν
ὅτι ὁ *Δισραέλης* ὑπῆρξεν ὁ δημιουργὸς, οὕ-
τως εἰπεῖν, τοῦ νέου τούτου εἶδους τοῦ
μυθιστορήματος, μολονότι ἡ ὕλη, περὶ ἧς
πραγματεύεται, τουτέστιν ἡ πολιτικὴ, ἐστὶν
ὕλη ξηρὰ καὶ ἀτερπῆς, οὐχ ἦττον ὅμως
ἔχει πάντα τὰ θέλητρα τῆς ὕλης τοῦ τε
ἱστορικοῦ καὶ τοῦ συνήθους (costume)
μυθιστορήματος. Οὐδὲ ὕστεροῦσι τὰ πολι-
τικὰ μυθιστορήματα τῶν ἄλλων οὔτε κατὰ
τὸ τραγικόν, οὔτε τὸ κωμικόν, οὔτε τὴν
παραδοξολογίαν.

Γ΄.

Ὁ *Δισραέλης* ἐστὶν ὁ χαρακτηριστικώ-
τερος πάντων τῶν ἄγγλων μυθιστοριογρά-
φων, καὶ τοῦτο ἀνομολογοῦσι πάντες οἱ
περὶ τὴν ἀγγλικὴν φιλολογίαν ἀναστρεφό-
μενοι. Ἀναζητήτων ἰδιοτροπίαν βεβαίως ἐ-
ξετέλεσε καὶ ἴσως χάριν ἀστείμου ἐπραξε
τοῦτο ὁ κόμης *Δέροβης* νὰ προσλάβῃ του-
τέστιν ὡς ὑπουργὸν τῶν *Οἰκονομικῶν* μυ-
θιστοριογράφον τοῦ συρμού. Ἄλλ' ὁ *Δισραέ-
λης* εἶναι οὐχ ἦττον πλέον ἢ μυθιστοριογρά-
φος τοῦ συρμού. Οἱ πλεῖστοι τῶν μυθιστο-
ριογράφων περιγράφουσι πρόσωπα καὶ σκη-
νάς τὰς ὁποίας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οὐδέ-
ποτε εἶδον, ἐνῶ οὗτος παντοῦ εἰσχωρεῖ,
συνοικειοῦται μὲ ὅλα τὰ μέλη τῆς ἀγγλι-
κῆς ἀριστοκρατίας καὶ πανταχοῦ ἔχει ἐ-
λευθέραν τὴν εἴσοδον. Τὰ πολιτικὰ ταῦτα
μυθιστορήματα λίαν ὠφέλησαν τὸν νέον
τοῦτον *Μακώλεϋ*, καθόσον διὰ τούτων κυ-
ρίως προσεπάθησεν, ἂν οὐχὶ νὰ καταπνίξῃ,

τουλάχιστον νὰ κατευνάσῃ διὰ τοῦ ἐκκεν-
τρώδους καὶ θαυμασίου αὐτῶν ὕφους τὰς
φανταστικὰς θεωρίας τῶν μελῶν τῆς ἀρι-
στοκρατίας ταύτης.

Ἐν τούτοις, ἐν ταῖς πρώτοις τοῦ Δισ-
ραέλη μυθιστορήμασιν, ἀναφαίνονται ἐνια-
χοῦ καὶ τινες ἀτομικαὶ δυστροπίαι. Οὕτω,
παρδείγματος χάριν, ἐν τῇ *Ἐρρίκετῃ*
Τέμπλε, εὐρίσκομεν, ὡς μέγαν θικσώτην
τῶν χαρίτων καὶ τοῦ θεοῦ Συρμου (Mode),
τὸν περίφημον κόμητα Ὀρσαῦ, προσωπο-
ποιηθέντα ἐν τῷ Μιραβέλ, καὶ ὁ χαρακτήρ
οὗτος εἶναι τυχαίως πως ὁ ἐντελέστερος
τῶν ἐξεικονισθέντων ὑπὸ τοῦ Δισραέλη χα-
ρακτήρων. Ἀναφέρομεν ἐν συντόμῳ περι-
κοπῇ τοῦ ἀνωτέρω μυθιστορήματος ὅπως
ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης πῶς ἐξιστορεῖ τὴν μα-
ταίαν εὐθυμίαν καὶ τὴν ἀπειρον καλοκάγα-
θίαν τοῦ Ὀρσαῦ, αἵτινες, ἐν τούτοις, ἐν
τῷ προσώπῳ τοῦ Μιραβέλ ὑπὸ τοῦ συγγρα-
φέως ἐπιτείνονται. Ὡδέ πως ὁ ἦρωας τοῦ
μυθιστορήματος, ὁ λοχαγὸς Ἀρμίνος, διέ-
μενε μελαγχολικὸς ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ
Λονδίνου ἀναπολῶν τὸ ἐκ 2800 λιρῶν
στερλινῶν χρέος του, δι' ὃ καὶ εἶχε φυλα-
κισθῆ. Αἰφνης ἔρχεται ὁ Μιραβέλ, καὶ ἀφοῦ
διέταξε νὰ παρατεθῆ ἐν τῇ φυλακῇ τρά-
πεζα πλήρης ἐκλεκτῶν φαγητῶν ὅπως μετὰ
τοῦ φυλακισμένου συμφάγη, φαιδρύνει τοῦ-
τον διὰ τῆς ἀστειοτάτης αὐτοῦ συνομιλίας.
Πρὶν ἢ ἀπέλθῃ τῆς φυλακῆς, ἠρώτησεν αὐ-
τὸν ὁ κόμητις Μιραβέλ, ἂν ἀνέγνωσέ ποτε
τὸν Παῦλον δὲ Κώκ. Ἐπὶ δὲ τῇ ἀποφατικῇ
τοῦ Ἀρμίνου ἀποκρίσει, ὁ Μιραβέλ ἀνέκρα-
ξεν «Ὅποια τύχη νὰ ἦναί τις ἐν φυλακῇ!
Μετ' οὐ πολὺ θ' ἀναγνώσῃτε ἐν ἀνέσει τὸν
Παῦλον δὲ Κώκ! Ἄνθρωπε πανευδαίμων!
Διασκέδασον ἀναγιγνώσκων τὸν Γείτονα
Ῥαϋμόνδον (Mon voisin Raymond)».
Καὶ ἀπῆλθεν ἀποφασίσας νὰ οἰκονομήσῃ
ὅπωςδῆποτε τὸ ἄνω ποσόν, καὶ ἀποδώσῃ
τὴν ἐπαύριον τὰ χρήματα πρὸς ἐξόφλησιν
τοῦ χρέους καὶ ἀποφυλάκισιν τοῦ φίλου
του Ἀρμίνου.

Τοῦναντίον ἐν ταῖς πολιτικαῖς αὐτοῦ
μυθιστορίαις δριμύτερος κατὰ τὴν ἐξεικό-
νισιν τῶν χαρακτήρων ἐπεξέρχεται, ὡς,
λόγου χάριν, διὰ τοῦ *Ῥιγβὺ* τοῦ Κονιγξβὺ
περιγράφει τὴν τρομερὰν ἐκείνην προαίσθη-

σιν τοῦ Ἰωάννου Οὐίλσονος Κρόκερ, τοῦ
δεινοτάτου ἐπικριτοῦ τῆς Quarterly Re-
view, ἣν ὁ Ἄλισων, ὁ τῶν *Τόρεων* προσ-
φιλῆς ἱστορικός, ὁ ἀποβιάσας πρὸ μικροῦ,
περιέγραψε διὰ τοῦ ἐξῆς ἐπιγράμματος
«Ὁ κύριος Φλύαρος (Wordy), ὅστις διὰ
τῆς εἰκοσατόμου ἱστορίας τοῦ τελευταίου
πολέμου ἀπέδειξεν ὅτι ἡ Θεία Πρόνοια ἦν
ὑπὲρ τοῦ κόμητος τῶν *Τόρεων*.» Ἡμεῖς,
ἐν τούτοις, ἀνεγνωρίσαμεν τὸν λόρδον Ἰω-
άννην Μάννερσ, τὸν πολιτικὸν φίλον τοῦ
συγγραφέως ἐν τῷ λόρδῳ Ἐρρίκῳ Σόδνεϋ,
τὸν Γλάδστονα ἐν τῷ Μιλλθάγκ καὶ τὸν
Ῥοεβούκ ἐν τῷ Γ. Ο. Α. Χεάδ. Διὰ δὲ τοῦ
Λοριξβὺ ὁ Δισραέλης ἐξεικονίζει τὸν ἑτε-
ρον πολιτικὸν αὐτοῦ φίλον, τὸν Γεώργιον
Σμίθ, γενόμενον εἴτα λόρδον Στραγκφόρδ,
τὸν ἐξοχον συγγραφέα τῶν *ἱστορικῶν πα-
ραδόξων*. Ὁ δὲ λόρδος Ἐξδάλ, ὁ ψυχρὸς
καὶ προναητικὸς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, πα-
ραινέτης δὲ πάντων, καὶ ὁ ἀφαιρῶν πᾶν
ἐμπόδιον, εἶναι ἐξοχος προσωποποίησις τοῦ
κόμητος Λονσδάλε. Τί δὲ λεκτέον περὶ τῆς
Σιδωνίας; Ἡ Σιδωνία αὕτη ἐστὶ τὸ πρό-
τυπον Ἰσραηλίτιδος, ἔχουσα τὰ πλούτη
τοῦ Κροίσου καὶ τῶν Ῥοσχίλδ, τὴν δεξιό-
τητα τοῦ Κρίχτωνος καὶ τὴν ἐπιγραμμα-
τικὴν ἀστειοσύνην τοῦ Δισραέλη. Πανταχοῦ
πάρεστι, τὰ πάντα πράττει, καὶ κυβερνᾷ
τὰς τύχας τῆς Εὐρώπης, ἀνοιγοκλείουσα τὸ
κιβώτιόν της, κατὰ τὸ περίφημον ἡμί-
στιχον τοῦ Βύρωνος «A jew governs
the world: Εἷς ἔβραϊος κυβερνᾷ τὸν κό-
σμον.»

Οὐδαίς ἱστορικός ἢ ἀρχαιολόγος ἤθελεν
ἐπιθυμήσει καλλιτέρας πληροφορίας περὶ
τῶν πολιτικῶν ῥαδιουργιῶν καὶ τῶν κοι-
νωνικῶν τῆς ἀγγλικῆς ἀριστοκρατίας σχέ-
σεων, ἐκείνων τῶν περιεχομένων ἐν τῷ
Κονιγξβὺ τοῦ ἀξιολογοτέρου τῶν πολιτικῶν
μυθιστορημάτων, ἐν τῇ *Σιδύλλη* καὶ τῷ
Γαγκρέδῳ. Ὁ ἡμέτερος μυθιστοριογράφος
ὑπουργὸς φωτογραφεῖ ἠλιθίως πως τοὺς τε
φίλους καὶ ἐχθροὺς αὐτοῦ, ἀλλὰ κατὰ τῶν
τελευταίων τούτων καταφέρεται ἀυστηρό-
τερον, ὡς εἰκὸς, ἢ κατὰ τῶν πρώτων. Τε-
λευταῖον, παρατηροῦμεν ὅτι συνεχωρήθη
εἰς τὸν λόρδον Μακώλεϋ νὰ γράψῃ ἱστορίαν
ὅπως ἀποδείξῃ δι' αὐτῆς ὅτι οἱ οὐτέρκοι

οὐδέποτε ἔσχον ἄδικον. Διατί νὰ μὴ ἐπι-
τρέψωμεν τῷ Δισραέλῃ νὰ συγγράψῃ περί-
φημα μυθιστορήματα ὅπως τοῖς πᾶσι κατα-
δείξῃ ὅτι οἱ Τόρις ἔσχον πάντοτε δίκαιον;

Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τῶν βιογραφικῶν
ἡμῶν σημειώσεων περὶ τοῦ Δισραέλῃ ἐκ
περισσοῦ προσθέτομεν ὅτι ὁ Δισραέλης εἶναι
ἐγκρατέστατος οὐ μόνον τῆς πατρίου καὶ
τῶν ἐπικρατουσῶν ἐν Εὐρώπῃ γλωσσῶν,
ἀλλὰ καὶ, ὡς πολλοὶ τῶν διασῆμων ἁγ-
γλων πολιτικῶν, εἶναι κάτοχος τῆς τε
λατινικῆς καὶ ἀρχαίας ἑλληνικῆς . .

Ἦδη δὲ ὁ Δισραέλης, ἀποθανόντος τοῦ
Δέρβη, ἡγεῖται μετὰ τοῦ λόρδου Στάνλεϋ
τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ διαπρέπει ὡς ὁ
κορυφαῖος τῶν ῥητόρων τοῦ ἀγγλικοῦ κοι-
νοβουλίου.

Θ. Ι. ΤΥΠΑΛΛΟΣ

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Ὁ σκοπὸν νὰ γράψῃ τὰ χρονικά τῶν
Ἀθηνῶν ὅ' ἀναγκασθῇ κατὰ πᾶσαν πιθα-
νότητα νὰ περιορισθῇ εἰς τὰς εἰδήσεις τοῦ
ἀστεροσκοπεῖου—ἄνεμος βόρειος—ἀστρα
παὶ πρὸς νότον—8 Ῥεωμόρου—ψεκάδες
βροχῆς περὶ μέσας νύκτας. Ἡ φύσις πα-
ρουσιάζει φαινόμενα ζωηρότερα τοῦ ἀν-
θρώπου—ἐξαίρουνται οἱ βουλευταί. Εἰς
τὴν βουλὴν ἀπαντῶμεν ζῶν — la vie
animale — τοῦλάχιστον τόσος γίνεται θό-
ρυβος, ὥστε οἱ ἀπ' αἰώνων νεκροὶ ὀλίγον
ἔλειψε νὰ ἐγερθῶσιν. Αἱ! ὁ πατριωτισμὸς
ἐξώγκωσε τὰ στέρνα των πλειότερον τῶν
ὀσπρίων καὶ ὁ ἐπιγενόμενος θόρυβος ἤτο
ἀναγκαιότατος πρὸς σωτηρίαν τοῦ πλοῦ-
του τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Ἀλλὰ, θὰ παρατη-
ρήσητε, μόνον ἐν τῇ βουλῇ ὑπάρχει ζωή;
Τί εἶναι λοιπὸν ὁ πάταγος ὁ ἀντηχῶν ἀπό
τινος ἔνεκα τῆς συνάξεως τῶν πρεσβυτέ-
ρων; Καὶ διατί διελύθη ἡ σύναξις αὕτη
ἦν μετὰ τοσοῦτου ζήλου καὶ τοσαύτης
προθυμίας ἡσπᾶσθη πᾶσα ἡ κοινωμία; Ἀγνοῶ
διατί διελύθη ἢ μάλλον δὲν θέλω νὰ τὸ
μάθω ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους
ἐπιθυμῶ νὰ σέβωμαι καὶ προσπαθῶ πάν-

τοτε νὰ πείσω τὸν ἑαυτὸν μου ὅτι εἶναι
ἀξιοσέβαστοι. Ἀλλὰ ἐξεπλάγην ἰδὼν τὰς
ἐπὶ τοῦ καταστατικοῦ τῆς συνάξεως ἀνα-
καλυφθείσας βλασφημίας καὶ ἀσεβείας. Τὸ
ἑλληνικὸν πνεῦμα εἶναι ἐπιτηδειότατον εἰς
τὸ παρεξηγεῖν ἐκ τῆς Ἑλλάδος προέκυψαν
οἱ δεξιότατοι τῶν σοφιστῶν καὶ ἑλλην
ἤτο ὁ ἀρνηθεὶς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ
Θεοῦ διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν δύναται ν' αὐ-
τοχειρισθῇ. Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐπίσης
εἶναι ἐπιτηδειοτάτη πρὸς σοφιστεῖαν. Ἀλλὰ
ἐνομίζαμεν ὅτι ὑπάρχουσι πράγματα ἐπὶ
τῶν ὁποίων ὁ ἀστεῖσμός εἶναι ἀσυγχώρητος
καὶ ὅτι οἱ θεολόγοι πρὸ πάντων πρέπει
νὰ ὀδηγῶνται ὑπὸ τῆς καλῆς πίστεως καὶ
τῆς εὐλικρινείας. Νομίζουσιν οἱ κατακρί-
νοντες τὸ καταστατικὸν τῆς συνάξεως καὶ
θεωροῦντες αὐτὸ ἀσεβὲς ὅτι εἶναι δυνατόν
ποτὲ διὰ σοφισμάτων πολλάκις πειστικω-
τάτων νὰ μὴ παρεξηγηθῶσι καὶ τὰ ἀθώο-
τερα πράγματα; Ἐνθυμούμεθα Γάλλον
συγγραφέα ὅστις θέλων ν' ἀποδείξῃ ὅτι
πάντα δύνανται νὰ παρεξηγηθῶσι διὰ τῆς
λεγομένης ἐρμηνείας, ἐρμήνευσεν αὐτὴν τὴν
κυριακὴν προσευχὴν, τὴν ἱερωτάτην καὶ
ἀρίστην τῶν προσευχῶν, πρὸ πάντων διὰ
τὸ σύντομον αὐτῆς, καὶ εἶπε «Πάτερ ἡμῶν
ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.» Ἐν τοῖς οὐρανοῖς;
Ἀλλὰ ὁ Θεὸς εἶναι πανταχοῦ παρὼν, ἐν τῇ
γῆ, ἐν τῷ οὐρανῷ, εἰς τὸ ἀπειρον διάστημα
καὶ ἤδη περιορίζεται εἰς ἓν μόνον σημεῖον,
εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἢ φράσις εἶναι ἀσεβής.
«Γεννηθήτω τὸ θέλημά σου, ἐλθέτω ἡ βασι-
λεία σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.»
Περικοπὴ καθαρῶς αἰρετικὴ ἀφοῦ ἐν τῇ
Γραφῇ λέγεται μυριάκις ὅτι ὁ Θεὸς βασι-
λεύει ἀπ' αἰώνων «τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπι-
ούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον» φράσις ἀντιστρα-
τευσομένη εἰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ Εὐαγγελίου
«μὴ μεριμνᾶτε τί φάγητε καὶ τί πίητε.»
Διὰ τῆς αὐτῆς κακοβούλου ἐρμηνείας ἐξα-
κολουθεῖ μέχρι τέλους, ὅταν δὲ φθάνη εἰς
τὸ «μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,»
τότε ἀναφωνεῖ μετὰ μεγάλης ὀργῆς—
αὐτὸ εἶναι ἀφόρητον, ὁ Θεὸς νὰ ἐμβάλῃ
ἡμᾶς εἰς πειρασμόν; Ὅποια ἀσεβεία! Ἴδου
τί καλεῖται ἐρμηνεία καὶ πόσον τὰ κάλλι-
στα τῶν πραγμάτων δύνανται νὰ παρεξη-
γηθῶσιν ὑπὸ τῆς σοφιστείας.